י"ז כסלו תשפ"ז | פרשת וישלח | גליון 876

פניני בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

נערך מספרו החדש של הרב שליט"א פניני בית לוי - חלק ג' > לרכישת הספר חייגו 0586666447 | 0585664447

אין דבר קטן ברוחניות

בְּ פָּרָשָׁה הַזֹּאת יֵשׁ יְסוֹד חָשׁוּב מְאֹד שֶׁכְּדַאי לַעֲמֹד עָלָיו. יַעֲקֹב שָׁכַח כַּמָּה פַּכִּים קְטַנִּים, הוּא לֹא מְוַתֵּר עֲלֵיהֶם וְחוֹזֵר לָקַחַת אוֹתָם לְמָרוֹת הַסְּכָנָה. מִי פּוֹגֵשׁ אוֹתוֹ? שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו שֶׁנֶּאֱבַק אִתּוֹ. הֵם מַתְחִילִים לְהִתְקוֹטֵט וְלָרִיב עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר, "וַיַּאֲבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר". צָרִיךְ לְהָבִין שֶׁהָרִיתָה כָּאן מַמָּשׁ מִלְחָמָה וּבְסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הַמַּלְאָךְ הֵבִין שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְנַצֵּחַ אֶת יַעֲקֹב, כִּי הוּא הָיָה בְּדַרְגָּה גְּבוֹהָה מְאֹד. לֹא הָיְתָה כָּאן סְתָם הֶרְמַת יָדַיִם, זֹאת הָיְתָה מִלְחָמָה רוּחָנִית וְלָכֵן, "וַיִּגַּע בְּכַף יְרֵכוֹ", "וַתֵּקַע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ".

בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ כָּתוּב שֶׁנֶּגַע בְּיֶרֶךְ. הַיֶּרֶךְ מְחֻבֶּרֶת אֶת הַכֹּחַ שֶׁעִמּוֹ אָדָם יָכוֹל לִדְרֹךְ עַל הָרְגָלַיִם לְפִיזִי, וְזֶה לְמַעֲשֶׂה הַ"תָּמְכִין דִּרַבָּנָן". מֵאָז שֶׁיַּעֲקֹב קִבֵּל אֶת הַמַּכָּה מִשָּׁרוֹ שֶׁל עֵשָׂו, נִפְגְּעוּ כָּל תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. בָּרוּךְ הַשֵּׁם בְּכָל דּוֹר יֵשׁ הַרְבֵּה מַחֲזִיקֵי תּוֹרָה, אֲבָל מִנֶּגֶד יֵשׁ לֹא מְעַט שֶׁלֹּא זָכוּ לִתְרֹם לַתּוֹרָה. הֵם תּוֹרְמִים לְכָל מִינֵי אֲגֻדּוֹת וּדְבָרִים חִסְרֵי עֵרֶךְ, אֲבָל לֹא מוּכָנִים לִתְרֹם לַתּוֹרָה. לֹא מְדֻבָּר בַּאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא קְשׁוּרִים לַדָּת, וּבְכָל זֹאת הֵם לֹא רוֹצִים לִתְמֹךְ בְּלוֹמְדֵי תּוֹרָה. זוֹהִי הַפְּגִיעָה שֶׁל שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו, אֶלָּא דִּבְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ - פְּגִיעָה יְשִׁירָה בַּתּוֹרָה. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר מְבַקֵּשׁ הַמַּלְאָךְ מֵיַּעֲקֹב שֶׁיְּשַׁלַּח אוֹתוֹ, כִּי הוּא צָרִיךְ לָשִׁיר אֶת שִׁירַת הַמַּלְאָכִים, וְאָז הֶחְלַף שְׁמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לְיִשְׂרָאֵל.

כָּאן מִתְעוֹרֶרֶת שְׁאֵלָה גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה: יַעֲקֹב יוֹדֵעַ שֶׁלַּחֲזֹר לְבַד אֶת כָּל הַדֶּרֶךְ זֹאת סַכָּנָה, וּבִשְׁבִיל מָה, בִּשְׁבִיל פַּכִּים קְטַנִּים. כַּמָּה זֶה עוֹלֶה? כַּמָּה פְּרוּטוֹת, בִּשְׁבִיל זֶה לַחֲזֹר? לְפָעָמִים נוֹפְלִים לָאָדָם כַּמָּה שְׁקָלִים, הוּא מִתְעַצֵּל וְלֹא מֵרִים אוֹתָם וּמַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת, וְיַעֲקֹב חוֹזֵר בְּדֶרֶךְ מְסֻכֶּנֶת בִּשְׁבִיל כַּמָּה פַּכִּים קְטַנִּים? זֶה לֹא מוּבָן! מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ חַזַ"ל: "לְפִי שֶׁצַּדִּיקִים מְמוֹנָם חָשׁוּב לָהֶם יוֹתֵר מִגּוּפָם כִּי לֹא פּוֹשְׁטִים יָדָם בְּגֵזֶל". גַּם זֶה לֹא מַסְפִּיק מוּבָן, הֲרֵי הַתּוֹרָה לֹא מְשַׁבַּחַת אֶת הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן, רַק אִם יֵשׁ סִבָּה מְיֻחֶדֶת לְכָךְ. כֶּסֶף הוּא לֹא דָּבָר בַּעַל מַשְׁמָעוּת. צָרִיךְ לָדַעַת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֲבָל בְּפַשְׁטוּת, לֹא לָתֵת לוֹ חֲשִׁיבוּת מְיֻחֶדֶת וְאַדְרַבָּא, בְּמַסֶּכֶת אָבוֹת אוֹמֵר הַתַּנָּא: "בְּשָׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם לֹא מְלַוִּין לוֹ לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב... רַק מִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים".

אִם כֵּן כַּלֵּכֶסֶף אֵין חֲשִׁיבוּת, וְכָאן מְדֻבָּר בְּאָדָם צַדִּיק שֶׁאָצְלוֹ הַמָּמוֹן חָשׁוּב. לָמָּה יַעֲקֹב אָבִינוּ, בִּשְׁבִיל כַּמָּה פְּרוּטוֹת, חוֹזֵר וְהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ מְסֻכֶּנֶת כָּל כָּךְ? צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁיֵּשׁ פֹּה יְסוֹד חָשׁוּב, הַתּוֹרָה תָּמִיד נוֹתֶנֶת לָנוּ עֵצוֹת וְאַרְחוֹת חַיִּים אֵיךְ לְהַשִּׂיג בָּעוֹלָם הַזֶּה חַיֵּי נֶצַח. הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ שֶׁבִּרוּחָנִיּוּת, אֵין מָשָׁג כָּזֶה שֶׁל דָּבָר קָטָן. כָּל מַה שֶּׁיָּכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר מִצְוָה, גַּם הַקְּטַנָּה בְּיוֹתֵר, מַחְשִׁיבִים אוֹתוֹ כְּמוֹ דָּבָר גָּדוֹל. לָכֵן יַעֲקֹב יוֹדֵעַ שֶׁאָמְנָם מְדֻבָּר בְּפַכִּים קְטַנִּים, אֲבָל אֵין לָנוּ מָשָׁג מַה נִּתָּן לַעֲשׂוֹת אִתָּם, אוּלַי נִתָּן לְהַחֲיוֹת אִתָּם אֲנָשִׁים וְלֹא לְצַדְּקָה. בַּחֲזַ"ל כָּתוּב שֶׁדַּוְקָא עִם הַשֵּׁמֶן הַזֶּה שֶׁחָזַר יַעֲקֹב וְלָקַח אוֹתוֹ, מָשְׁחוּ אֶת הַכֹּהֲנִים וּכְלֵי הַמִּקְדָּשׁ. אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְזַלְזֵל.

> הַתּוֹרָה תָּמִיד נוֹתֶנֶת לָנוּ עֵצוֹת וְאַרְחוֹת חַיִּים אֵיךְ לְהַשִּׂיג בָּעוֹלָם הַזֶּה חַיֵּי נֶצַח. הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ שֶׁבִּרוּחָנִיּוּת, אֵין מָשָׁג כָּזֶה שֶׁל דָּבָר קָטָן. כָּל מַה שֶּׁיָּכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר מִצְוָה, גַּם הַקְּטַנָּה בְּיוֹתֵר, מַחְשִׁיבִים אוֹתוֹ כְּמוֹ דָּבָר גָּדוֹל

לִפְעָמִים הַדְּבָרִים הַקְּטַנִּים יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת אֶת הַטֶּבַע, לָכֵן אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לַעֲשׂוֹת עֵסֶק מִכָּל דָּבָר, כָּל מִצְוָה שֶׁנִּרְאֵית לְכְאוֹרָה קְטַנָּה וּמְבֻזָּזֶת, אָדָם צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ בָּהּ הַרְבֵּה, כִּי אָנוּ לֹא יוֹדְעִים מָה הַמַּשְׁמָעוּת שֶׁלָּהּ וּמַה מִּסְתַּתֵּר מֵאֲחוֹרֵי הַדָּבָר הַקָּטָן. לְדֻגְמָה לְהַעֲבִיר יֶלֶד שֶׁמְּחַכֶּה בַּכְּבִישׁ. אָדָם שֶׁיּוֹדֵעַ אֶת הַחֲשִׁיבוּת שֶׁל הַמִּצְוָה, יוֹדֵעַ שֶׁלְּהַעֲבִיר יֶלֶד קָטָן יָכוֹל לְהַעֲנִיק לוֹ חַיֵּי נֶצַח, וְהוּא לֹא יְוַתֵּר עַל מִצְוָה כָּזֹאת. יִתָּכֵן שֶׁדַּוְקָא הַמִּצְוָה הַזֹּאת הִכְרִיעָה לוֹ אֶת הַכַּף לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא. לָכֵן תָּמִיד צָרִיךְ לְהַחֲשִׁיב וְלַחֲטֹף כָּל מִצְוָה, גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה. יַעֲקֹב לֹא מְוַתֵּר עַל שׁוּם דָּבָר. אָמְנָם זֶה נִרְאֶה קָטָן, אֲבָל בַּשָּׁמַיִם מַחֲשִׁיבִים אֶת זֶה לְדָבָר גָּדוֹל וְעָצוּם.

עִם הַשֵּׁמֶן שֶׁלָּקַח יַעֲקֹב עָשׂוּ דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הִדְלִיקוּ אֶת הַמְּנוֹרָה, וְכִי זֶה דָּבָר פָּשׁוּט? זוֹהִי זְכוּת גְּדוֹלָה! גַּם הַנֵּס שֶׁל חַג הַחֲנֻכָּה קָרָה בִּזְכוּת דָּבָר פָּעוּט, פַּךְ אֶחָד קָטָן שֶׁל שֶׁמֶן שֶׁדָּלַק יוֹם אֶחָד וְחוֹלֵל מַהְפֵּכָה, הוֹבִיל לִנְצָחוֹן שֶׁל רַבִּים מוּל מְעַטִּים, רְשָׁעִים מוּל צַדִּיקִים. לְכְאוֹרָה כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְרָאוּ שֶׁנִּשְׁאַר רַק פַּךְ קָטָן, יָכְלוּ לִגְנֹז אוֹתוֹ, לָשִׂים אוֹתוֹ בַּצַּד וּלְשַׁקֵּם אֶת הַמָּקוֹם מֵחָדָשׁ. אִם לֹא הָיוּ מְיֻחָסִים חֲשִׁיבוּת לְאוֹתוֹ פַּךְ קָטָן, לֹא הָיְתָה חֲשִׁיבוּת לְכָל הָאוֹר שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן. כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ שֶׁאַהֲרֹן הַכֹּהֵן זָכָה שֶׁהַקָּבָ"ה נָתַן לוֹ לְהַדְלִיק אֶת הַנֵּרוֹת בִּגְלַל שֶׁחָלְשָׁה דַּעְתּוֹ שֶׁכֻּלָּם מַקְרִיבִים קָרְבָּנוֹת וְהוּא לֹא. אָמַר לוֹ הַקָּבָ"ה: "חַייֶךָ שֶׁלְּךָ גְּדוֹלָה מִשֶּׁלָּהֶם שֶׁאַתָּה מֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת". גַּם שֶׁל חֲנֻכָּה. כָּל הַנֵּרוֹת שַׁיָּכִים לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן, זֶה פֶּלֶא פְּלָאִים!

הַרְבֵּה מְאֹד אֲנָשִׁים רְחוֹקִים קִבְּלוּ הָאָרָה מְיֻחֶדֶת מִנֵּרוֹת חֲנֻכָּה וְיֵשׁ סְפוּרִים רַבִּים עַל יְהוּדִים שֶׁגִּלּוּ אֶת הַנִּיצוֹץ שֶׁבְּתוֹכָם. בְּכֹחַ הַנֵּרוֹת לְהָאִיר אֶת נִשְׁמַת הַיְּהוּדִי. לְפְעָמִים אָדָם יָכוֹל לְהֻכָּפֵךְ מִקָּצֶה לְקָצֶה, לְהִרְגִּישׁ מְשִׂיכָה לְקִיּוּם הַמִּצְוֹות וּלְלִמּוּד הַתּוֹרָה וְלְהַכְפִּיף לְאָדָם שׁוֹנֶה לְגַמְרֵי. זֶה לֹא דָּבָר שֶׁל מַה בְּכָךְ! לָכֵן אֲנַחְנוּ מְיַחֲסִים חֲשִׁיבוּת לְכָל דָּבָר, פַּךְ קָטָן, שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת דָּבָר נִצְחִי וְזֹאת הַיַּהֲדוּת. הַיַּהֲדוּת מְבִינָה שֶׁכָּל דָּבָר חָשׁוּב וְכָל דָּבָר צָרִיךְ לְרוֹמֵם.

כְּשֶׁאָדָם יַגִּיעַ לִפְנֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אִם הוּא אָדָם שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר מִצְוֹות, לָמָּרוֹת שֶׁעָשָׂה דְּבָרִים טוֹבִים, הוּא עֲדַיִן לֹא יִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּגַן עֵדֶן, אֲבָל אִם יִרְאוּ פִּתְאוֹם קַבָּלָה שֶׁל כַּמָּה פְּרוּטוֹת שֶׁעִמָּן תָּמַךְ בְּלוֹמְדֵי תּוֹרָה, הִיא תּוּכַל לְהַכְנִיס אוֹתוֹ לְגַן עֵדֶן! בָּעוֹלָם הַזֶּה אוּלַי לֹא מַחֲשִׁיבִים אֶת זֶה, אֲבָל לְמַעְלָה זֶה נִצְחִי, זֶה הוֹפֵךְ לִהְיוֹת הַדָּבָר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, כַּרְטִיס כְּנִיסָה לְגַן עֵדֶן. פֶּלֶא פְּלָאִים!

אֶת הַמַּנְהִיג הָרִאשׁוֹן שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהָיָה גּוֹאֲלָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, בָּחַר הַקָּבָ"ה. לָמָּה נִבְחַר דַּוְקָא הוּא? מָה עִם אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁהָיָה בְּמַעֲלָה גְּבוֹהָה מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ? מִסְפָּר בְּמִדְרָשׁ שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה רוֹעֶה צֹאן לְמֵאוֹת כְּבָשִׂים. פַּעַם אַחַת נֶעְלַם אֶחָד מֵהַכְּבָשִׂים וּבָעֲרֶב

המשך בעמוד 3 <<

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
15:59	17:10	17:45

ע"פ לוח "אור החיים" לבני זמני ירושלים

העלון מוקדש לעילוי נשמתו של המקובל הקדוש והטהור
רבי **רחמים עטייה** בן ג'מילה זצוק"ל
וכן לע"נ אשת חבר הרבנית **שושנה** בת פרחה ע"ה תנצב"ה

חרדה מעיוורון - ישועה מאירה

בשנת תרצ"ו, מגיפה של מחלת עיניים קשה השתוללה בחוצות ירושלים, רוב החולים במחלה סבלו מעיניים אדומות דומעות ונפוחות לתקופת מה, ובדרך כלל - אחר כך התעוורו. המחלה הפכה רבים וטובים מבני ירושלים - בעיקר הילדים - לסומים ההולכים באפילה, וכל מזור ותרופה לא נמצא לה. באותם ימים, התגורר בירושלים עלם חמודות בשם בצלאל, ילד צעיר לימים בן 10 בלבד, עם אמו האלמנה מרת שרה רחל ע"ה, שגידלה אותו במסירות עילאית בתנאי החיים הקשים ששררו באותה עת. כבר בהיותו ילד רך בשנים ניכרו כשרונותיו העצומים, אהבתו הגדולה לתורה והתמדתו הנדירה.

כשפרצה מגיפת מחלת העיניים, היו מעייניו של אמו נתונים רק לדבר אחד: לשמור את בנה מהמחלה הקשה לבל תדבק בו חלילה, למען ימשיכו עיניו לראות ולהעניק לו את היכולת ללמוד תורה בהתמדה, כדרכו. על זאת התפללה בכל עת, היא הרחיקה אותו מכל אדם שנדבק במחלה, ואף רקחה מרקחות בריאות האמורות לשמור על בריאות העיניים. אלא שביום מן הימים, לגודל הצער והכאב, את אשר יגורה בא. בנה האהוב חזר מתלמודו ובפיו בשורה קשה מנשוא. 'אמא', אמר הילד, 'העיניים כואבות לי מאוד!'

האם הביטה בו בחרדה, בחנה את עיניו במבט מודאג ומתוח, ומיד ראתה את כל סממני המחלה: העיניים אדומות ודומעות, נפוחות וסגולות. בנה היקר והאהוב לקה במחלת העיניים הקשה, מי יודע אם עוד ניתן להציל את מאור עיניו! היא מיהרה לחוש עמו לרופא, שלצערה ולחרדתה - הסכים לאבחנה האימהית, ואישר שבנה היקר לקה במחלת העיניים הנוראה, והוא בדרכו לעיוורון מוחלט. נוכח הבשורה הקשה פרצה האם בבכי מר, כל חלומותיה ושאיפותיה לצמיחת בנה בתורה נגוזו כחלום יעוף, בנה הופך לעיוור שלא יוכל לקרוא צורת אות!

שבורים וחלושים שבו האם ובנה לביתם, אך האם החליטה כי לא תרים ידיים, ותתפוס אומנות אימותיה בידיה ובפיה, לחונן פני בורא עולם על זכות הראיה של בנה האהוב. היא הניחה את בנה היקר בעגלה - כדי שיוכל לבוא עמה למרחק רב, ויצאה בהליכה רגלית מירושלים בואכה בית לחם, מרחק הליכה של כשעתיים, אל קברה של האמא של כולנו, רחל אמנו. בבואה שמה, נתנה האם דרור לדמעותיה, והחלה להתייפח בבכי ובתחנונים על מאור עיניו של בנה.

'אבא שבשמים!' - קראה בזעקות שבר, 'אנא הצל את עיני בני היקר! הוא כה צעיר, בראשית ימיו, כמה נורא ועצוב יהיה אם מאור עיניו יכבה עכשיו, והוא יישאר עיוור לנצח! והלא שאיפתו היחידה היא להתעלות בתורה, איך יעשה זאת בלי עיניים בריאות ובהירות?! אנא, השב את מאור עיניו, החזר לו את היכולת להביט ולקרוא, גל עיניו למען יוכל לגלות נפלאות מתורתך!' - התחננה בבכי תמרורים. ואף בנה הצעיר הצטרף עמה, וגעה בבכיה נרגשת: 'רבונו של עולם, והאר עינינו בתורתך! כל מה שאני מבקש הוא לשוב ולראות, למען אוכל ללמוד תורה!' - בעוד הוא מתייפח ומתפלל ודמעותיו נוגעות בדמעותיה של אמו, פתח הילד וקרא בקול לא לו, כשהמקום הופך לחרדת אלוקים לנוכח התחייבותו המפורשת:

'אבא יקר, א-ל רחום וחנון! אם רצונך ליטול ממני את מאור עיניי, אני מוותר מראש על הזכות לראות את העולם. אני מוכן להקריב את הזכות לראות כל מה שקורה סביבי, את כל העולם היפה שבראת, את כל המאכלים שיצרת, אפילו את הזכות לראות ולהתרועע עם חבריי, ואפילו' - קרא הבן וקולו נסדק - 'אפילו את הזכות לראות את אמי האהובה, משענתי היחידה בחיי. רק דבר אחד אני מבקש, רק תחינה אחת: שאוכל לראות את דברי התורה! שאיפתי היחידה היא לעסוק בתורה, והלא עודני עלם צעיר שעושה צעדים ראשונים בעולם התורה המתוק! תשוקתי הבוערת, רצוני הכנה, כל לבי ונפשי מבקשים לגדול ולצמוח בתורה, אנא השב לי את מאור עיניי למען אוכל להביט ולקרוא בספרים הקדושים, ללמוד בהם באהבה ובחיבה. זאת בקשתי האחת והיחידה - מאור עיניים בשביל ללמוד תורה, על כל השאר אני מוותר בחפץ לב' - קרא הילד בהתרגשות עצומה, ובכה בכי מר... עוד שעה ארוכה בכה הילד והתפלל, שב על התחייבותו ורצונו לראות רק את דברי התורה, על כל השאר הוא מוותר. מתוך בכיו נפל ונרדם בעגלה, והמשיך בשנתו גם בשובו הביתה, על מיטתו.

ויהי בבוקר, עם קרני שמש ראשונות, הלא יאומן קרה. הילד קם ממיטתו, מזנק בשמחה, שואג באושר: 'אמי היקרה', צעק הילד בשמחה גלויה ובהתרגשות אדירה, 'אני רואה, אני רואה! העיניים פועלות כרגיל, אני רואה כתמול שלשום, לפני בוא המחלה!' לא היה יום עליז בביתו של הילד, כמו אותו יום של הישועה המופתית. עיני הילד שאך אמש היה עיוור כמעט לחלוטין, הבריאו כבמעשה ניסים ממש. האם המאושרת בגין הישועה הגדולה והפלאית, הודתה לה' מעומק לבה על הנס המופלא, בעוד בנה מתחיל לעמוד בהתחייבותו, ולשמור את מאור עיניו למטרה אחת בלבד - לעסוק בתורה!

> א-ל רחום וחנון! אם רצונך ליטול ממני את מאור עיניי, אני מוותר מראש על הזכות לראות את העולם.. רק דבר אחד אני מבקש: שאוכל לראות את דברי התורה!

ברבות הימים גדל הילד והחכים, והיה לתלמיד חכם נודע. הוא הגאון רבי בצלאל ז'ולטי זצ"ל, לימים רבה של ירושלים. כשהיו משבחים באוזני אמו את שקידתו המופלאה בתורה, היתה משיבה ואומרת: 'אינכם יודעים כמה דמעות ובכיות, זעקות ותפילות, עלו לו לבני רבי בצלאל כדי שיגיע לאן שהגיע...', כשהיא מתכוונת לאותו ערב דרמטי בקבר רחל, אז זעק הילד על מאור עיניו, התחייב להשתמש בהן כדי לעסוק בתורה, ואכן - דמעותיו ותפילותיו זיכו אותו בנס מדהים!

סיפור מפעים זה, שסיפר הרה"ג ר' זונדל שטרן שליט"א, כפי ששמעה מפיה של אמו של אותו ילד, לימים הרב בצלאל ז'ולטי, מוכיח עד כמה גדול הכח של כל ילד אם רק ישאף, ירצה, יבקש ויתפלל, ויהיה מוכן להקריב הכל למען המטרה העילאית - לעלות ולצמוח בתורה. כי לילדי תשב"ר יש כח שאי אפשר לעמוד בפניו, וכשהם מתפללים ומבקשים, מתייפחים בדמעות ומתחננים מעומק הלב - הם יכולים הם לפעול למענם ולמען אחרים, למען עם ישראל כולו!

'אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן' - אומרים חז"ל במסכת שבת, כאומרים לכל אחד מאיתנו: 'אם אתה מחפש לדעת בזכות מה העולם מתקיים ומתקדם - היכנס לחדר הילדים בביתך בשמחה, בראותך אותם לומדים תורה, הם המגינים עליך, ועל משפחתך, ועל העולם כולו!' בכל פעם שפיו של ילד נפתח, משמיע ברכה או לומד פסוק או סוגיא בהתמדה, והוא שקוע בתורה ועוזב את הבלי העולם הזה, יחד עימו נפתחים גם שערי השפע לעולם כולו.

את אותו כח, גייס יעקב בהליכתו למפגש עם עשיו אחיו. הפסוק מלמד כי יעקב אמר 'ויהי לי שור וחמור...', והשאלה זועקת מאליה: לשם מה הזכיר יעקב עובדה זו? הרי זה בדיוק מה שיכעיס את עשיו ויביעיר את חמתו, ברגע שישמע על הצלחת יעקב! מבאר המדרש, שבמילים שור וחמור התכוון יעקב לרמוז על שני בניו - על יוסף הצדיק, עליו נאמר 'בכור שורו', ועל יששכר, עליו נאמר 'יששכר חמור גרם'. שני בניו אלו מיוחדים בחיבור החזק שלהם עם לימוד התורה, יוסף שהיה לומד עם אביו, ויששכר - שבט עמלי התורה. יעקב הזכיר זאת למען יידע עשיו כי לא יוכל להכניעו, כאומר לעשו 'יש לי זכויות של ילדיי שעוסקים בתורה, וכח זה הוא ההגנה הכי טובה וחזקה בעולם!' זו תעודת הביטוח של עם ישראל, וכל אחד צריך להרבות בתפלה שיזכה לבנים שמאירים את עיניהם בתורה, וללמדם את חשיבות הדברים.

(הרב אשר קובלסקי)

המשך מאמר הרב

המשך מעמוד 1 <<

חָזַר. לְמָחָרָת שׁוּב נֶעֱלַם הַכֶּבֶשׂ הַזֶּה, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ הֶחְלִיט שֶׁהוּא חַיָּב לְרָאוֹת לְאָן הוּא נֶעֱלָם. הוּא עָקַב אַחֲרָיו עַד שָׁרָאָה שֶׁהַכֶּבֶשׂ עָצַר לְיַד מַעְיָן וְשָׁתָה מִמֶּנּוּ. הֵבִין מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁהַמַּיִם שֶׁהוּא סִפֵּק לַכֶּבֶשׂ לֹא הִסְפִּיקוּ לַכֶּבֶשׂ הַזֶּה. הֵרִים מֹשֶׁה אֶת הַכֶּבֶשׂ בְּיָדָיו, הִשְׁקָה אוֹתוֹ, נָשָׂא אוֹתוֹ עַל גַּבּוֹ וְהֶחֱזִירוֹ לָעֵדֶר. אָמַר הַקָּבָ"ה: "מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כָּזֹאת מִדָּה שֶׁל רַחֲמָנוּת לְבַעַל חַיִּים, רָאוּי לְהַנְהִיג אֶת עַם יִשְׂרָאֵל", עַל כֵּן דָּבָר פָּעוּט, קִבֵּל מֹשֶׁה כְּזֶה תַּפְקִיד מְרוֹמָם. בַּשָּׁמַיִם מִסְתַּכְּלִים עַל הַדְּבָרִים אַחֶרֶת, לֹא כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ מִסְתַּכְּלִים. אַתָּה חָסְתָּ עַל הַכֶּבֶשׂ הַזֶּה, אַתָּה רָאוּי לִהְיוֹת מַנְהִיגָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל! הַקָּבָ"ה מַחְשִׁיב כָּל פְּעֻלָּה, אֲפִלּוּ אֶת הַדָּבָר הַקָּטָן בְּיוֹתֵר, כִּי בַּשָּׁמַיִם אֵין מְשֻׁגָּ שֶׁל דָּבָר קָטָן.

מְסֻפָּר עַל אָדָם שֶׁהָיָה מְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, מוֹסֵר שִׁעוּרֵי תּוֹרָה וּמְדַבֵּר בְּדְבָרִים חוֹצְבֵי לֶהָבוֹת בְּמֶשֶׁךְ שָׁעוֹת. הוּא שָׂם לֵב שֶׁהַשִּׁעוּרִים לֹא הִשְׁפִּיעוּ עַל שׁוֹמְעָיו, כָּל אֶחָד הָלַךְ לְדַרְכּוֹ כְּאִלּוּ לֹא דִּבֵּר שׁוּם דָּבָר. אוֹתוֹ מַרְצֶה קִבֵּל חֻלְשָׁה וְכִמְעַט הִתְיָאֵשׁ. הָלַךְ לְחָפֵץ חַיִּים, מוֹרוֹ וְרַבּוֹ, וְשָׁאַל: "הַאִם אֲנִי סְתָם מְבַזְבֵּז אֶת זְמַנִּי? דִּבַּרְתִּי דִּבּוּרִים חֲזָקִים וְזֶה הוֹלֵךְ לַעֲבוֹר עֲבָרָה פֹּה, וְזֶה הוֹלֵךְ לְשָׁם וּמְדַבֵּר לָשׁוֹן הָרַע..." הֵשִׁיב לוֹ הֶחָפֵץ חַיִּים: "הַאִם דָּבָר קַל הוּא בְּעֵינֶיךָ שֶׁכָּל זְמַן שֶׁאַתָּה דִּבְּרְתָּ, בְּמֶשֶׁךְ שְׁעָתַיִם וְיוֹתֵר, הֵם יָשְׁבוּ בְּשֶׁקֶט? לֹא דִּבְּרוּ לָשׁוֹן הָרַע, לֹא דִּבְּרִים בְּטֵלִים, זֹאת גַּם מַעֲלָה גְּדוֹלָה. בַּשָּׁמַיִם כּוֹתְבִים שֶׁבִּזְכוּתְךָ כָּל הָאֲנָשִׁים הָלְלוּ לֹא חָטְאוּ בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן הַזֶּה שֶׁאַתָּה דִּבַּרְתָּ וְזֶה דָּבָר גָּדוֹל."

אוֹמֵר בַּעַל "חוֹבוֹת הַלְּבָבוֹת" שֶׁהָיָה פַּעַם אָדָם שֶׁרָצָה לַעֲבֹר אֶת הַנָּהָר וְלֹא הָיָה לוֹ אֵיךְ לַעֲשׂוֹת זֹאת. הוּא רָאָה סְפִינָה מִמַּרְחָק, אַךְ לֹא הָיָה לוֹ כֹּחַ לְהַגִּיעַ עַד הַסְּפִינָה. יָשַׁב וְחָשַׁב וּמָצָא עֵצָה טוֹבָה. הָיָה לוֹ שַׂק מָלֵא מַטְבְּעוֹת, וְהוּא הֶחְלִיט שֶׁהוּא יִזְרֹק אֶת הַמַּטְבְּעוֹת לְתוֹךְ הַמַּיִם, הֵם יִכְסּוּ אֶת הַמַּיִם, וְכָךְ יַעֲבֹר וְיַצְלִיחַ לְהַגִּיעַ לַסְּפִינָה. כָּךְ עָשָׂה. זָרַק אֶת הַמַּטְבְּעוֹת לַמַּיִם. חֶלְקָם צָפוּ, חֶלְקָם שָׁקְעוּ, אֲבָל לֹא נֶעֶרְמוּ לַעֲרֵמָה שֶׁיָּכוֹל לַעֲבֹר בָּעֲזָרָתָהּ לְצַד הַשֵּׁנִי. בְּרֹב סִכְלוּתוֹ הוּא הִמְשִׁיךְ לִזְרֹק עוֹד וְעוֹד מַטְבְּעוֹת. פֶּלֶא פְּלָאִים, זֶה לֹא מוּבָן, שׁוֹטֶה! זָרַק כְּמַעַט הַכֹּל, וְנִשְׁאַר לוֹ מַטְבֵּעַ אַחֲרוֹן וְהוּא חָשַׁב לְעַצְמוֹ שֶׁאִם הוּא זוֹרֵק אוֹתוֹ, לֹא יוּכַל לַעֲבֹר לַצַּד הַשֵּׁנִי.

הוּא רָאָה מֵרָחוֹק אָדָם נוֹסָף בַּעַל סְפִינָה, וְהֶחְלִיט לָלֶכֶת אֵלָיו וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁיַּעֲבִיר אוֹתוֹ לַצַּד הַשֵּׁנִי. הָלַךְ אֵלָיו אוֹתוֹ סָכָל, וְאָמַר לוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ דִּינָר וְהוּא רוֹצֶה לְשַׁלֵּם לוֹ אוֹתוֹ בְּתִמּוּרָה שֶׁיַּעֲבִיר אוֹתוֹ בַּסְּפִינָה לַצַּד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַנָּהָר. הָאִישׁ הִסְכִּים וְהֶעֱבִיר אוֹתוֹ. אוֹמֵר בַּעַל חוֹבוֹת הַלְּבָבוֹת שֶׁלִּפְעָמִים אָדָם מַסְפִּיד בְּחַיָּיו כָּל כָּךְ הַרְבֵּה מַטָּרוֹת, מַסְפִּיד אֶת הַתַּפְקִיד שֶׁהָיָה אָמוּר לְמַלֵּא כָּאן בָּעוֹלָם. הַיֵּצֶר הָרַע אוֹמֵר לוֹ גַּם כָּךְ הִסְפַּסְדְתָּ כְּמַעַט אֶת כָּל חַיֶּיךָ, זָרַקְתָּ כְּמַעַט 99 אֲחוּזִים, זֹרֵק גַּם אֶת הָאָחוּז הָאַחֲרוֹן שֶׁנִּשְׁאַר לְךָ. הֲרֵי מַה זֶּה שָׁוֶוה? אֵין לְךָ כְּמַעַט מְצִוּוֹת, בִּטַּלְתָּ פֹּה, בִּטַּלְתָּ שָׁם, זֶהוּ! אֵין לְךָ סִכּוּי בָּעוֹלָם הַבָּא. תִּזְרֹק אֶת הַצ'אנְס הָאַחֲרוֹן. הֶחָכָם מְנַצֵּל כָּל תְּפִלָּה קְטַנָּה, כָּל שִׁעוּר תּוֹרָה. אִם חָבֵר מַזְמִין אוֹתוֹ לְלֶכֶת לְשִׁעוּר תּוֹרָה, הוּא הוֹלֵךְ כִּי אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת מַה שִׁעוּר הַתּוֹרָה הַזֶּה יַעֲשֶׂה. הַמַּטְבֵּעַ הָאַחֲרוֹן יָכוֹל לְהַצִּיל לוֹ אֶת הַחַיִּים! אֻמְנָם זֶה שִׁעוּר אֶחָד לְעֻמַּת כָּל מַה שֶּׁפָּגַם וְחָטָא, אֲבָל יֵשׁ לוֹ עֵרֶךְ נִצְחִי.

בַּשָּׁמַיִם רוֹאִים הַכֹּל בָּרוּר, רוֹאִים כָּל מִצְוָה, וְשָׁם אָדָם יִבְכֶּה וְיִצְטַעֵר שֶׁפִּוּפֵּר וְהִפְסִיד. כַּמָּה הָיִיתִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בַּמִּצְוָה הַזֹּאת אוֹ בְּאַחֶרֶת. הֶחָפֵץ חַיִּים אוֹמֵר שֶׁכָּאן בָּעוֹלָם הַזֶּה אָנוּ דּוֹרְכִים עַל חוֹל. אָדָם שֶׁדּוֹרֵךְ עַל חוֹל לֹא מְעַנְיְנִים אוֹתוֹ גַּרְגְּרֵי הַחוֹל, אֲבָל כָּל גַּרְגִּר, הוּא יָהֵב טָהוֹר בָּעוֹלָם הַבָּא. הַרְבֵּה גַּרְגְּרִים כְּאִלּוּ מְסַתּוֹבְבִים תַּחַת רַגְלֵינוּ. הֶחָכָם הוּא אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת הֶחְכְּמָה לְנַצֵּל וְלָקַחַת כָּל גַּרְגִּר, עוֹד חֶסֶד, עוֹד מִצְוָה וּקְדֻשָּׁה. זֶה מַה שֶּׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים מֵהַפָּרָשָׁה: אֵין דָּבָר קָטָן. הַכֹּל נֶחְשָׁב לִנְצִחִי וּבַעַל עֵרֶךְ שֶׁאֵין לוֹ שִׁעוּר כְּלָל בָּעוֹלָם הַזֶּה.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אחרית הימים

המלחמה האחרונה (ס"ו) – מלאכת בורר א'

אנחנו במאמרי הגאולה על שלטון הערב רב באחרית הימים, ובראשיהם מערכת המשפט, הזרוע הארוכה של אדום שאותה ניתחנו במאמרי קדם על כך שדפוס הפעולה שלה לאבד את ישראל הוא על ידי עיוות הדין. ובכן, טרם שנחזור חזרה למלכות אדום הכללית, נצטרך תרי משמע ללבן ולצרף היטב את נושא בירור הערב רב מישראל.

לפני למעלה מ229 שנים, בליטא הקפואה, חי הגאון מוילנא שחימם את לבבות השומעים בתורתו חוצבת הלהבות, וכך אמר הגאון על דור אחרית הימים, ונשתדל להוסיף נופך על לשונו הטהור, וכך כותב הגר"א (אבן שלמה, י"א, ו'): "כמו שבתבואה יש שלשה מיני פסולת, מוץ ותבן וסובין, כן בישראל שנמשלו לתבואה, כמו שכתוב (ירמיה ב', ג') 'ראשית תבואתו'".

עם ישראל נקרא ראשית תבואתו של הבורא. לכאורה לא מסתדר, הלא האדם הראשון היה הראשית, ויותר מזה גם נקרא "**חלתו** של עולם" (ב"ר, י"ד, א') ויותר היה שייך לייחס לו את השם תבואה? אלא, צריך להבין שיש קשר נפלא וישיר בין ישראל לאדם הראשון! כותב האר"י הקדוש (ליקו"ת תהילים לב:) "והנה כשברא הקב"ה את אדם הראשון, כל הנשמות שנכללו בו לא היו **אלא נשמות ישראל**, ואם לא היה חוטא **לא היו האומות יוצאין לעולם**". עכ"ל.

זהו שרמז הנביא (יחזקאל, ל"ד, ל"א), "וְאַתֶּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי **אָדָם אַתֶּם**", ואמרו חז"ל (יבמות סא.): "**אתם קרויין אדם** ואין עכו"ם קרויין אדם". גם יעקב וישראל חד הוא כפי שהארכנו במאמרים הקודמים, ואף מקושרים הם לאדם הראשון, שעל יעקב נאמר (ב"מ פד.): "שופריה (יופי) דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון". ובמעמד הר סיני פסקת זוהמת הנחש והגיעו ישראל למדרגת אדה"ר קודם החטא ולא שלט בהם מלאך המות, אך כשחטאו בעגל נאמר עליהם (תהילים, פ"ב, ו'-ז'): "אֲנִי אָמַרְתִּי אֱ-לֹקִים אַתֶּם וּבְנֵי עֶלְיוֹן כֻּלְּכֶם. אָכֵן **כְּאָדָם** תְּמוּתוּן".

נמצא, איפוא, שראשית התבואה היא אכן עם ישראל, כי אכן קשורים הם לאדם הראשון! ובשעה שאדם הראשון אכל מעץ הדעת "טוב ורע", התערבו הטוב הנבדל עם הרע הנבדל, ונעשו ערבוביא, ואומר המהרח"ו (שערי קדושה, ח"א, שער א'): "הנה כאשר חטא בעץ הדעת טוב ורע, גרם **תערובת** הזה בכל העולמות, ואין לך דבר שאינו כלול מטוב ורע". ועץ הדעת הוא סודן של נשמות הערב רב!

ואומר המהרח"ו (שערי קדושה, ח"א, שער א'):
"הנה כאשר חטא בעץ הדעת טוב ורע, גרם תערובת הזה בכל העולמות, ואין לך דבר שאינו כלול מטוב ורע". ועץ הדעת הוא סודן של נשמות הערב רב!

ממשיך הגאון: "נמצאו שלשה מיני פסולת שהם **ישמעאל ועשו וערב רב**. ונגד אברהם ויצחק שמהם יצאו ישמעאל ועשו, יבואו שני משיחים שהם משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, והם יבררו את ישראל ממוץ ותבן וכו', ויהיו כמוץ לפני רוח, ובית עשו לקש. אבל עדיין לא יהיה בירור גמור **עד שיבוררו מן הערב רב**, שהם נגד הסובין שהם דבקים בחיטה מאד, והם הפסולת שכנגד יעקב (והם נגד ביטול תורה ופריקת עול מלכות שמים), (תיקוה"ז נ"ג א'), והם דבוקים מאד בישראל, וישראל לומדים ממעשיהם".

כל המתבונן היטב בשלושת הקליפות שהתערבו בישראל, מגלה שישמעאל ועשו הנם הקליפות שיצאו **מתוך** ישראל החוצה, כשם שהמוץ והתבן יוצאים ונפרדים בקלות מן התבואה, אשר כל אדם מזהה שהגוי מובדל מן היהודי, ואת קליפת עשו יבטל לראשונה משיח בן יוסף ולאחר מכן את קליפת ישמעאל יבטל משיח בן דוד. אך בניגוד אליהם, הערב רב הולכים ומתווספים אל תוך ישראל לאורך ההיסטוריה, נראים ומדברים כמותם, ודבקים בהם מאוד וישראל לומדים ממעשיהם, והם מקבילים לסובין, שהיא הקליפה הדקה ביותר הדבוקה ממש בחיטה, שקשה מאוד להפרידה מן האוכל אם לא במאמץ גדול, ואת קליפת הערב רב יבטל משה רבנו לעתיד לבוא.

במאמר הבא אי"ה נסיים בדברי הגאון נתעמק בשורש ההפרדה בפועל, עד אז, שיעורי בית, תלמדו מלאכת בורר! זה יעזור להבנה.

הרב עמירם טובי הי"ו

לשאלות ובקשת מאמרים קודמים ניתן לשלוח מייל:
otubon1@gmail.com
לשמיעת השיעורים בקול הלשון - חייגו 03-6171111, הקישו 7* ואז 956363

בס"ד

הופיע כרך חדש בסדרת הספרים:

פניני בית לוי חלק א'

על המועדים ופרשיות השבוע

הספר שהשפיע על רבים וטובים • חובה בכל בית יהודי!

• ניתן לרכוש את כל הסדרה •

להשיג ברשת החנויות המובחרות - יפה נוף!
ואצלנו - פרטים בתחתית המודעה

וורטים נדירים • מהלכים מאלפים • סיפורים מחזקים

סדרת הספרים שכבשה בשיחותיה רבנים ודרשנים רבים!

משיחותיו של
הרה"ג **אברהם עטייה** שליט"א
רב קהילת בית לוי בבית וגן

הספר ערוך בשפה השווה לכל נפש,
אברכים ובעלי בתים, מגידי שיעורים ועוד

חלק א' קיים במהדורה מיוחדת לדוברי השפה הצרפתית

יפה נוף ספרים

ניתן להשיג אצל המחבר: 0585664447 | 0586666447 | 0505340701
| במייל ravattia@gmail.com | בבית הכנסת בית לוי רח' יוסף חכמי 48

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות של "יפה נוף" ברחבי הארץ

1-599-581-581 // YEFE.CO.IL // משלוחים בכל רחבי הארץ

לתרומה לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה ולע"נ: 02-9664455
לקבלת העלון למייל ולכל נושאי העלון, יש לשלוח מייל לכתובת: alon.beitlevy@gmail.com